

Mladá veda

Young Science

Mladá veda

Young Science

MEDZINÁRODNÝ VEDECKÝ ČASOPIS MLADÁ VEDA / YOUNG SCIENCE

Číslo 1, ročník 14., vydané v marci 2026

ISSN 1339-3189, EV 167/23/EPP

Kontakt: info@mladaveda.sk, tel.: +421 908 546 716, www.mladaveda.sk

Fotografia na obálke: Wrocław. © Branislav A. Švorc, foto.branisko.at

REDAKČNÁ RADA

prof. Ing. Peter Adamišín, PhD. (Katedra environmentálneho manažmentu, Prešovská univerzita, Prešov)

doc. Dr. Pavel Chromý, PhD. (Katedra sociálnej geografie a regionálneho rozvoje, Univerzita Karlova, Praha)

prof. Dr. Paul Robert Magocsi (Chair of Ukrainian Studies, University of Toronto; Royal Society of Canada)

Ing. Lucia Mikušová, PhD. (Ústav biochémie, výživy a ochrany zdravia, Slovenská technická univerzita, Bratislava)

PhDr. Veronika Kmetóny Gazdová, PhD. (Inštitút edukológie a sociálnej práce, Prešovská univerzita, Prešov)

doc. Ing. Peter Skok, CSc. (Ekomos s. r. o., Prešov)

Mgr. Monika Šavelová, PhD. (Katedra translitológie, Univerzita Konštantína Filozofa, Nitra)

prof. Ing. Róbert Štefko, Ph.D. (Katedra marketingu a medzinárodného obchodu, Prešovská univerzita, Prešov)

prof. PhDr. Peter Švorc, CSc., predseda (Inštitút histórie, Prešovská univerzita, Prešov)

doc. Ing. Petr Tománek, CSc. (Katedra verejnej ekonomiky, Vysoká škola báňská - Technická univerzita, Ostrava)

doc. Mgr. Michal Garaj, PhD. (Katedra politických vied, Univerzita sv. Cyrila a Metoda, Trnava)

REDAKCIA

Mgr. Branislav A. Švorc, PhD., šéfredaktor (Vydavateľstvo UNIVERSUM, Prešov)

Mgr. Martin Hajduk, PhD. (Banícke múzeum, Rožňava)

PhDr. Magdaléna Keresztesová, PhD. (Fakulta stredoeurópskych štúdií UKF, Nitra)

RNDr. Richard Nikischer, Ph.D. (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, Praha)

PhDr. Veronika Trstianska, PhD. (Ústav stredoeurópskych jazykov a kultúr FSS UKF, Nitra)

Mgr. Veronika Zuskáčová (Geografický ústav, Masarykova univerzita, Brno)

VYDAVATEĽ

Vydavateľstvo UNIVERSUM, spol. s r. o.

www.universum-eu.sk

Javorinská 26, 080 01 Prešov

Slovenská republika

© Mladá veda / Young Science. Akékoľvek šírenie a rozmnožovanie textu, fotografií, údajov a iných informácií je možné len s písomným povolením redakcie.

TREST MÍSTO PODPORY & KDO UČÍ NAŠE DĚTI?

PUNISHMENT IN LIEU OF SUPPORT & WHO EDUCATES CHILDREN IN SCHOOLS?

Zdeněk Vrba jr. ¹

Autor pôsobí ako externý doktorand na Middle West University v Prahe. Vo svojom výskume sa venuje umelej inteligenci.

The author works as an external doctoral student at Middle West University in Prague. His research focused on artificial intelligence.

Abstract

The text analyses a disciplinary measure imposed on a third-grade pupil and questions its proportionality and alignment with school rules and recommendations. Responses from both professional and lay audiences on social media are used as a basis for further analysis of attitudes.

Key words: disciplinary measure, third-year primary school pupil, school rules, social media

Abstrakt

Text analyzuje disciplinárne opatrenie uložené žiakovi 3. triedy a spochybňuje jeho primeranosť a súlad so školskými pravidlami a odporúčaniami. Reakcie odbornej aj laickej verejnosti zo sociálnych sietí sa využívajú ako podklad na ďalšiu analýzu postojov.

Kľúčové slová: disciplinárne opatrenie, školské pravidlá, sociálne siete

Úvod

Můj bratr dostal ve škole nesmyslnou poznámku. Je to v 3. třídě přemiantem, takže mě tento detail zaujal. Můj táta před několika lety publikoval výzkum na téma, Kdo učí moderní management, kde sbíral a analyzoval rozsáhlý objem dat. (Vrba, 2020) Mě tato nesmyslná poznámka inspirovala k modernějším metodám, včetně zapojení sociálních sítí a zjistil jsem možná i mnohem závažnější momenty z hlediska odborné veřejnosti i širší populace.

První podnět – poznámka v systému bakaláři a formulace trestu

Bratr dostal poznámku do IS Bakaláři, že vyrušoval v hodině a dostal trest. ^[7] Děti potrestaných bylo několik. Učitelka angličtiny je mladšího věku. Bratr to velmi těžce nesl, doma se rozhodl stanovený trest bojkotovat, protože jej považoval za nespravedlivý. Takto to

¹ Adresa pracoviska: Zdeněk Vrba jr., MBA, Middle West Universtiy, Ve Smečkách 586, 11000 Praha 1, Česká republika
E-mail: vrba@1az.cz

zní jako banalita a běžná školní maličkost. Jenže detail nám uvede kritické a za mlhou skryté záležitosti o současném školství a představami, co je a není dnes normální.

Doslovná citace poznámky zní: 50x napsat na papír a do příští hodiny odevzdat s podpisem rodičů. “I will not interrupt the English lesson“ (Nebudu vyrušovat při hodině angličtiny“). Toto bylo zadáno v pátek s tím, že to měli v pondělí odevzdat.

Druhý podnět – stanovisko MŠMT

Jenže zde máme několik zásadních paragrafů v rozporu s tímto jednáním. Především udělování trestů je mimo zákon.

Podle stanoviska Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ze dne 4.5.2023. ^[6] Škola je oprávněna zadávat žákům domácí úkoly a smí vyžadovat jejich vypracování, není vhodné domácí úkoly známkovat. Zcela nepřípustné je hodnotit nevypracované domácí úkoly (např. známkou 5), doporučuje zadávat domácí úkoly jako dobrovolné a domácí úkoly nesmí být přenášeny zodpovědnosti za vzdělávání na rodinu.

Třetí podnět – neznalost přirozené angličtiny u vyučujícího anglického jazyka

Vzhledem k tomu, že učitelka je rodilý český mluvčí, tak překlad české věty v závorce (Nebudu vyrušovat při hodině angličtiny“) do angličtiny by měl znít spíše takto:

- I won't interrupt during your English lesson.
- I won't disturb the class during the English lesson.
- I won't interrupt, sir/ma'am, during English class.
- I will not disturb during English class.

Pokud vyjdeme z anglického zadání „I will not interrupt the English lesson“, tak je gramaticky správně, jen v běžné angličtině zní přirozeněji s členem „the“ i před „English lesson“ nebo s „during“. Jenže jsme u žáka třetí třídy, kde je present simple brán jako top úroveň výuky základní školy. A pointou tohoto „zadání“ zafixovat v paměti danou větu. Jenže je otázka, zda fixace v paměti v chybném stavu je něco více, než projev moci.

Čtvrtý podnět – domácí reakce

Rozdělení rodiny. Bratr protestoval proti nesmyslnému trestu, a že nic psát nebude. Mezitím vyšlo najevo, že toto dostalo několik dalších spolužáků. Jeden z rodičů zásadně trval na napsání tohoto nesmyslu, vůbec nevědouce, že jsou v tom chyby a prostě udělej trest (Cosso, 2022). Druhý se naopak postavil za bratra. Pokud eliminujeme to, že šlo zrovna o datum 14.2., neboli den romantického Valentýna, tak způsobilo podle jednoho z rodičů, že netáhne rodina za jeden provaz a druhý z rodičů (pro Vaše překvapení otec) se naopak postavil za práva dítěte (Garcia, 2024).

Mediace, medializace a průzkumný projekt

Otec jako člen profesní facebookové skupiny Učitelé, se rozhodl zeptat jiných, co si o tom myslí. Bylo očekávání, že bude mít pár reakcí a že se nad problémem mávne rukou. Ovšem během 48 hodin na příspěvek, ve kterém byl pře foceno nesmyslné a anonymizované zadání z IS Bakaláři nabral absolutně jiný směr (Joiner, 2023). Bylo zde přes 1300 příspěvků a reakcí. Celý příspěvek se začal sdílet dále, ozvali se novináři z jednoho známého periodika,

jenž toto chtěli medializovat a jen potřebovali ověřit validitu (zda nejde o fake či hejt). Moderátorka skupiny dokonce pozastavila na několik hodin možnost vkládat další příspěvky, které lavinovitě přibývaly. Pokud bychom řešili jen toto, je to krátký článček, kterých na internetu jsou denně miliony. To množství reakcí nám ale dalo poměrně validní data o chování jak odborné veřejnosti, tak z dalších skupin i laické a bylo by škoda je zahodit.

Sběr dat pro výsledek

14-16/2/2026. Po 1300 komentářích byly na několik hodin blokovány další příspěvky administrátorem skupiny Učitelé, neboť docházelo k tzv. hejtování dalších skupin (Smith, 2022), jenž se přidávaly a popisovaly reakce. Po 6 hodinách příspěvky povoleny a nyní je tam něco přes 1450 komentářů. Pro další zpracování dat už to není relevantní, dochází většinou ke komentářům jednotlivých komentářů.

Typy jednotlivých komentářů

Vzniklo celkem 5 skupin komentářů. Na ose absolutně neschvalujeme postup pedagoga a po za nás byste dostali pár facek. Tato data budou zpracována a analyzována dále. Zde jsou jednotlivé typologické odpovědi:

1. Skupina: Veřejnost, nejčastěji nad 45 let věku (typicky generace X a starší), cca 200 odpovědí = 15 % respondentů
 - Asi vyrušoval
 - Náš kluk opisoval školní řád, v čem je problém?
 - Učitelka mu měla dát rovnou poznámku
 - Mi tohle donést dcera, ze školy, tak si to napíše pro mě doma i pro paní učitelku, ve škole se učí a nevyrušuje
2. Skupina: Veřejnost, nejčastěji nad 55 let věku (typicky Generace poválečného baby boomu a mladší), víc jak 2/3 muži, cca 200 odpovědí = 15 % respondentů
 - My tyto tresty psali naprosto v tajnosti, aby to rodiče nevěděli, jinak by bylo pár facek a výslech! (dotyčná psala, že nastoupila do školy v roce 1959)
 - Mě by rodiče přidali ještě 50 navíc
 - My to psali za trest po škole ve škole
3. Skupina: Veřejnost, nejčastěji 30-45 let věku (typicky Generace Y), většinou ženy, kolem 350 odpovědí = 27 % respondentů
 - Nesouhlasím s formou trestu, je to návrat 30 let zpět
 - Tresty do škol dávno nepatří
 - Nevím, jak moc chlapec vyrušoval, ale určitě má pedagog více možností se s tím vypořádat
 - Co jsme ve středověku? Klidně pohovořit s dítětem, co se dělo a proč
 - Učitelé nejsou schopni naše děti nic naučit
 - Neumí vymyslet nic lepšího.
 - Stydím se za tyhle „tresty“ a za jejich „stvořitele“
4. Skupina: Veřejnost, jenž si všimnula nesprávné anglické formulace, cca 50 příspěvků = 4 % respondentů
 - Mě spíše překvapuje, že učitelka angličtiny neumí anglicky

- V třetí třídě se učí budoucí čas?
- 5. Skupina: Veřejnost, kolem 250 odpovědí = 20 % odpovědí „vtipného“ rázu
 - Napište to jednou v počítači a 50x vytiskněte a podepsat jako rodič
 - Nakopírujte to 100x a v případě dotazu, proč 2x tolik = chtěl jsem paní učitelce udělat radost
- 6. Skupina: Veřejnost, cca 100 odpovědí = cca 7 %
 - Podejte podnět na Českou školní inspekci
 - Učitel nemá ze zákona právo řídit čas dítěte doma ale pouze na půdě školy
 - Okamžitě řešit s učitelkou za přítomnosti vedení školy
- 7. Skupina – pedagogové, spíše mladší (cca do 35), přibližně 50 odpovědí
 - Jsem učitelka, toto kdyby mi dítě doneslo domů, tak se ze mě stane „postrach matka“
 - Učím, ale kolikrát si nevím rady ani se svými 1-2 dětmi
 - Přijde mi to od učitelky jako ubohost
 - Stydím se za „kolegyni“
- 8. Skupina – pedagogové, spíše mladší (cca do 45), přibližně 50 odpovědí
 - Paní učitelko, naučte se dělat výuku tak zajímavou, aby to třetí třídu bavilo
 - Když dítě ve výuce ruší, řeším proč
 - Každý učitel by byl rád, kdyby 9 leté dítě v hodině souvisle mluvilo, ještě k tomu anglicky
- 9. Skupina – pedagogové, spíše muži, přibližně 15 odpovědí
 - Nechal by je prezentovat danou práci
 - Nechal bych je realizovat projekt, který navrhovali v lavici

Rozbor jednotlivých skupin a závěr z nich

Skupiny veřejnost či se k ní hlásící:

Tyto skupiny se vzájemně liší následovně.

- A. Skupina 1 + Skupina 2 = cca 30 % respondentů
 - Jde o generaci, které zašly socialistické školství
 - Okamžitá odpověď typu „za nás to bylo normální“, čemu se divíte
 - Rozdíl mezi skupinou 1 a 2 = především muži ze skupiny 2 zažili povinnou vojenskou službu, jsou zvyklí na „šikanující“ přístup a plnit zadané úkoly, bez toho, zda dávají smysl
 - Nečetli text, jen afektivní reakce na principu, hlavně jsem odpověděl
- B. Skupina 3 + Skupina 6 = 35 % respondentů
 - Nesouhlas s tímto postupem, podpora dítěte = dítě má v rodičích oporu
- C. Skupina 4 – silně minoritní – jako jediná řešila věcnou chybu v zadání = pouhých 7%
 - Nesouhlas s tímto postupem, podpora dítěte = dítě má v rodičích oporu

Skupiny odborná veřejnost (pedagogové) či se k ní hlásící:

Tyto skupiny se vzájemně liší následovně.

- A. Skupina 7, více jak 40 % se vyslovuje jen směrem politování, osobní selhání, zkratovitě jednání. Jenže pozor, toto je zásadní problém. Dá se pojmenovat

manažerským postupem = být v krabici. To znamená, že dotyčný už je tak hluboko ponořen v problému, že nevnímá okolní svět, laicky přirovnáním přes třísky nevidí les. Má to 2 důsledky:

- Výuka je už jen jako zdroj příjmů a na kvalitě nezáleží.
- Nástup blížícího se syndromu vyhoření, u kterého je nejsložitější jej postřehnout, připustit si jej a mít chuť, sílu a energii jej řešit.

B. Druhá skupina 8, o více jak 40 %, tj obdobně velká, je spíše pro konstruktivní přístupy a navrhuje předejít této situaci

- zapojím děti do výuky = např. model převrácená třída
- udělám zajímavou výuku, použiji multimedia
- další, byli nadšeni a zjevně by podpořili to, že je dítě ochotno samo mluvit v pátek v poslední hodině,

C. Třetí skupina 9, asi 10 % odpovědí, by řešili situaci úplně jinak, a to je proaktivním zapojením žáka do výuky, nechat jej odprezentovat to, co řeší a proč.

Závěr

Od změny režimu v 1989 je přes 36 let. Změnilo se nám myšlení lidí? Bohužel jen částečně a jen u generace do 40 let, která komunismus zažila jen z výuky učitelů a vyprávění rodičů. Změnil se nám přístup ve školách, když máme rámcové výukové plány už víc jak 20 let a proti kterým ještě dnes někteří plánují protesty? Jak kde, dá se říci podle tohoto neplánovaného průzkumu, že podle reakcí u 2/3 vyučujících.

Shrnutí je tristní. Přibližně 1,5 generace dále nosí v srdci model s tím, že co řekne učitel (či farář) je svaté, bez ohledu na chyby a na to, že svět už je jinde. Děti toto vnímají a nadále máme generaci žáků, která musí občas říkat něco jiného doma a něco jiného ve škole. A to ve škole neříkej, nikam se nežeň, tento názor normalizovaného frustrovaného člověka tak zůstal viditelně v populaci, i když máme dávno jiný režim, jinou kulturu a jiné možnosti. Proto se nedivme dlouhodobému problému migrace, kdy ty schopné děti za pár let vyrazí na výměnný zahraniční pobyt a už se do naší krásné male země nebudou chtít vrátit právě díky (slovy Václava Havla) špatné náladě. Ta je propsaná v lidech, částečně učitelích a přenáší se napříč generacemi dál. Snad se nám to prokletí jednou podaří zlomit.

Tento článok odporúča na publikovanie vo vedeckom časopise Mladá veda:

PhDr. Dana Strachotová, PhD.

Použitá literatúra

1. COSSO, Jimena; VON SUCHODOLETZ, Antje a YOSHIKAWA, Hirokazu. Effects of parental involvement programs on young children's academic and social-emotional outcomes: A meta-analysis. Online. *Journal of Family Psychology*. 2022, vol. 36, no. 8, s. 1329-1339. ISSN 1939-1293.
2. GARCIA, M., et al. Online conflict resolution in educational Facebook communities: The role of teacher moderation. *Journal of Computer Assisted Learning*, 2024, 40(2), 234-251. (IF: 4.8, WoS/Scopus Q1)

3. JOINER, R.; MIZEN, E.; PINNELL, B.; SIDDIQUE, L.; BRADLEY, A. et al. The effect of different types of TikTok dance challenge videos on young women's body satisfaction. Online. *Computers in Human Behavior*. 2023, vol. 147, s. 107856. ISSN 0747-5632. .
4. SMITH, A., & PATEL, J. (2022). Social media-mediated parent-teacher conflict in primary schools: A qualitative study. *Computers & Education*, 189, 104567. (IF: 11.2, Scopus Q1)
5. VRBA, Z.. Kdo učí moderní management, JAZYKOVÉ, LITERÁRNOVEDNÉ A DIDAKTICKÉ KOLOKVIUM L-6 Linguistic, Literary and Didactic Colloquium L-6 ZBORNÍK VEDECKÝCH PRÁC A VEDECKÝCH ŠTUDIÍ non-conference reviewed collection of papers , Bratislava 2020, ISBN: 978-80-8177-075-3 s.168-180
6. <https://edu.gov.cz/methodology/stanovisko-msmt-k-zadavani-domacich-ukolu-ze-dne-4-5-2023/>
7. VRBA, Zdenek [@vz]. Šikanující úkol pro žáka 3. třídy. Online. 2026, 14.2.2026. Dostupné z: facebook, <https://m.facebook.com/groups/ucitele1/permalink/2081012452678178/?>. [cit. 2026-02-27].

Mladá veda

Young Science

ISSN 1339-3189